

VALTION VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS NEUVOTTELUTULOKSEN ESITTELY

SOVELTAMISALA JA - KAUSI

- Neuvottelutulos saavutettiin 28.2.2023.
- Tätä sopimusta sovelletaan valtion virastojen virkamiesten ja työntekijöiden palvelussuhteen ehtoihin, ellei toisin ole säädetty, määrätty tai sovittu.
- Sopimuskausi on 1.3.2023 - 28.2.2025.

YLEISKOROTUKSET

- Palkkoja korotetaan **1.5.2023** lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on **3,50 prosenttia** ja **1.3.2024** lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on **2,00 prosenttia**.
- Tehtäväkohtaisten palkanosien (vast.) taulukoita ja vastaavia sekä henkilökohtaisia palkanosia, kokemusosia ja muita suhteessa taulukkopalkkaukseen määräytyviä palkanosia tarkistetaan 5 §:n mukaisesti määräytyvää yleiskorotusta vastaavasti.

VIRASTOERÄ VUONNA 2024

- Sopimusalakohteisesti on toteutettavana **0,50 prosentin** suuruinen virastoerä **1.3.2024** lukien.
- Uusi mahdollisuus: Sopimusalakohteisesti voidaan **sopia** toisin yleiskorotuksen 2,00 % ja virastoerän 0,50 % välisestä suhteesta.
 - Yleiskorotuksen ja virastoerän välistä suhdetta voidaan muuttaa siten, että virastoerä on suuruudeltaan enintään 1,50 prosenttia.
 - Virastoerä käytetään kokonaisuudessaan yleiskorotuksena > yk:n suuruus 2,50 % v. 2024
 - Virastoerän suuruus on max. 1,50 % > yk:n suuruus 1,00 %
 - Erien suuruuden välisestä suhteesta voidaan sopia joustavasti edellä mainittujen vaihteluvälien sisällä.
 - Mikäli virastossa on sovellettavana useampi kuin yksi vpj-sopimus, on niistä kukin oma sopimusalansa.

YLEISKOROTUS PERÄLAUTA RATKAISUNA

- Virastoerä toteutetaan prosentuaalisena yleiskorotuksena, jos virastoeräneuvotteluissa ei saavuteta yksimielisyyttä 15.12.2023 mennessä.
 - Tällöin palkkoja korotetaan virastoerän ja yleiskorotuksen yhteismäärällä eli 2,50 %:lla 1.3.2024 alkaen.
- Perälautaratkaisun ero edellä esiteltyyn vaihtoehtoon on se, että siinä virastoerän toteuttaminen yleiskorotuksena on saavutettu osapuolten yhteisen sopimusratkaisun kautta.

KERTAERÄ

- Virkamiehelle ja työntekijälle maksetaan 28.4.2023 erillinen kertaerä.
- Kertaerä on suuruudeltaan 12,20 prosenttia yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta, kuitenkin vähintään 500 euroa.
- Kertaerä lasketaan helmikuussa maksetun kuukausipalkan määrästä tai siitä kuukausipalkan määrästä, mikä henkilölle olisi helmikuussa maksettu, jos hän olisi ollut työssä.
- Kertaerän maksamisen edellytyksenä on, että virkamiehen tai työntekijän palvelussuhde on voimassa helmikuussa 2023.
- Kertaerää ei makseta, jos virkamies tai työntekijä on 1. – 28.2.2023 välisen ajan harkinnanvaraisella palkattomalla virkavapaalla tai palkattomasti työstä vapautettuna.
 - Kertaerä maksetaan siis esimerkiksi kaikille yleisen virka- ja työehtosopimuksen luvussa 3.2 mainituilla perhevapaalla oleville virkamiehille ja työntekijöille siitä riippumatta, maksetaanko kyseisiltä poissaoloilta palkkausta vai ei.
 - Kertaerä maksetaan myös opintovapaalla oleville.

KERTAERÄ

- Mikäli virkamies tai työntekijä on työskennellyt 1. – 28.2.2023 välisenä aikana osa-aikaisesti, kertaerä osittuu samassa suhteessa.
- Mikäli virkamiehen tai työntekijän palvelussuhde on ollut voimassa osan helmikuuta 2023, kertaerä maksetaan palvelussuhteen kestoajan mukaan kalenteripäivien suhteessa.
- Samoin menetellään, jos virkamies tai työntekijä on ollut osan helmikuuta harkinnanvaraisella palkattomalla virkavapaalla tai palkattomasti työstä vapautettuna.

HENKILÖSTÖN EDUSTAJIEN PALKKIOT

- Päätoimisten ja sivutoimisten luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen kuukausipalkkioita korotetaan **1.5.2023 lukien 6,00 prosentilla.**
- Kuukausipalkkioiden vähimmäismäärä **100 euroa**
 - ennen 80 €

MUUTTUVA TYÖELÄMÄ JA TYÖHYVINVOINTI -TYÖRYHMÄ

- Työryhmän tehtävänä on sopimuskauden aikana tarkastella monipaikkaisuudesta ja Valtionhallinnon kehittämisosastolla vireillä olevista muuttuvaa työelämää koskevista kehityshankkeista aiheutuvia vaikutuksia henkilöstöön ja työhyvinvointiin.
- Lisäksi työryhmän tehtävänä on tarkastella yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain kehitystarpeita.
- Työryhmän toimikausi on 1.3.2023 – 28.2.2025.

MATKATYÖRYHMÄ

- Matkatyöryhmän tehtävänä on sopimuskauden aikana valmistella ja neuvotella vuosittaiset matkakustannusten korvausten tarkistukset. Matkatyöryhmän tehtävänä on lisäksi tarkastella ja selvittää päivärahojen maksamisperusteita, virkamiesten matkapäiväkorvausta koskevia sopimusmääräyksiä sekä virkapaikan käsitettä. Selvityksen perusteella työryhmä voi tehdä yhteisiä ehdotuksia sopimusmääräysten uudistamiseksi.
- Työryhmän toimikausi on 1.3.2023 – 28.2.2025.

TILASTOTYÖRYHMÄ

- Tilastotyöryhmä jatkaa toimintaansa seuraamalla pysyvän vuosittaisen toimeksiantonsa mukaisesti työmarkkinoiden ansio-, tulo- ja kustannuskehitystä sekä valtion palkansaajien ostovoimaa ja ansiotasoa ja sen kehitystä mukaan lukien palkkaliukuma.
- Työryhmän toimikausi on 1.3.2023 – 28.2.2025.

TYÖAIKATYÖRYHMÄ

- Työaikatyöryhmä jatkaa työtään tehtävänänsä käsitellä työaikoihin liittyviä asiakokonaisuuksia. Työryhmä perehtyy uudistuneeseen työaikasäätelyyn ja työaikoja koskevaan oikeuskäytäntöön sekä selvittää näistä aiheutuvia mahdollisia työaikasopimuksen kehittämistarpeita.
- Työryhmä tarkastelee ja selvittää valtion työaikasopimuksen 3 §:n työajaksi luettavan ajan määritelmää, soveltamisohjetta ja näiden suhdetta muuttuneeseen työaikalainsäädäntöön ottaen huomioon erityisesti paikkariippumattoman ja monipaikkaisen työn sekä uudistuvan työelämän tarpeet.
- Työryhmässä tarkastellaan ryhmässä erikseen sovittavalla tavalla valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteen 6 määräysten ajantasaisuutta ja kehittämistarpeita.
- Työryhmä pohtii työaikasopimuksen kenttätyömääräysten tarpeellisuutta ja sisältöä kenttätyöstä edellisen sopimuskauden aikana laaditun selvityksen pohjalta.

VALTION PALKKAUSJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMISRYHMÄ

- Työryhmän tehtävänä on tehdä ehdotuksia valtion palkkausjärjestelmien kehittämiseksi. Työryhmä tarkastelee mahdollisuuksia yhtenäistää ja kehittää valtion palkkausjärjestelmien henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmiä siten, että ne kannustavat ja reagoivat paremmin tehtävien tulokselliseen suorittamiseen. Tarkastelun kohteena on myös henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmien arviointitekijöiden kehittämismahdollisuudet ja henkilökohtaisen palkanosan suuruus suhteessa tehtävän vaativuuteen perustuvaan palkanosaan. Myös muiden palkanosien, kuten kokemusosa- tai palvelusvuosilisäjärjestelmien ajantasaisuutta ja palkitsevuutta voidaan tarkastella.
- Työryhmä tarkastelee valtion palkkausjärjestelmäsopimuksille asetettujen tavoitteiden toteutumista seuraavasti: Valtion henkilöstön ansiokehitys perustuu, paitsi yleisiin sopimuskorotuksiin, lähinnä palkkausjärjestelmän soveltamiseen ja tehtävärakenteen muutoksiin. Työryhmä tarkastelee valtiotyönantajan ulkoista palkkakilpailukykyä sekä tarvetta ja perusteita valtion virastoissa palkkausjärjestelmien soveltamisessa ilmenneiden palkkauksellisten kehittämistarpeiden selvittämiseen (jatkuu)

- keskustasolla. Tarkastelun perusteella työryhmä voi käynnistää selvityksen valtion virastoissa palkkausjärjestelmien soveltamiseen liittyvistä palkkauksellisista kehittämistarpeista ja osapuolet sopivat vuoden 2025 työ- ja virkaehtosopimusneuvottelujen yhteydessä tarvittavista toimista.
- Työryhmä seuraa sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työehtosopimusten sukupuolivaikutuksia tarkastelevan työryhmän työtä ja tekee työryhmän työn pohjalta ehdotuksen palkkausjärjestelmien sukupuolivaikutusten arvioinnin kehittämistä.
- Työryhmän toimikausi on 1.3.2023 – 28.2.2025.

YLEINEN TYÖRYHMÄ

- Työryhmä tarkastelee valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräysten ajantasaisuutta, kehittämis- ja selkeyttämismahdollisuuksia sekä määräysten suhdetta lainsäädännössä, oikeuskäytännössä ja muilla sopimusaloilla tapahtuneeseen kehitykseen.
- Työryhmän toimikausi on 1.3.2023 – 28.2.2025.

EUROMÄÄRÄISTEN PALKKOJEN JA LISIEN YLEISKOROTUS

- Virkamiesten ja työntekijöiden euromääräisinä vahvistettuja tai sovittuja kuukausipalkkoja ja tuntipalkkaisten virkamiesten ja työntekijöiden tuntipalkkoja tarkistetaan 1.5.2023 alkaen 3,50 prosentilla ja 1.3.2024 lukien 2,00 prosentilla.
- Niitä euromääräisiä palkanlisiä ja lisäpalkkioita, joita on ennestään voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten vakiintuneen käytännön perusteella tarkistettava yleiskorotuksin, korotetaan 1.5.2023 alkaen 3,50 prosentilla ja 1.3.2024 lukien 2,00 prosentilla.
- Mikäli virastotason osapuolet Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa yhteisesti virkaehtosopimuksella sopivat, voidaan edellä 2 momentissa sanottuja palkanlisiä ja lisäpalkkioita jättää tarkistamatta sanotuilla yleiskorotuksilla tai tarkistaa niitä prosenttimäärältään alemmilla yleiskorotuksilla. Tällöin voidaan virkaehtosopimuksella sopia muista sopimusmuutoksista kustannusvaikutukseltaan ja ajankohdiltaan toteuttamattomia yleiskorotuksia tai niiden osuuksia vastaavasti.

PALKKAUS HARJOITTELUYTYÖSSÄ

- Valtion palveluksessa harjoittelutehtävissä olevan henkilöstön palkkauksesta on määrätty erikseen, minkä lisäksi harjoittelutehtävissä toimivien kuukausipalkkoja korotetaan
 - 1.5.2023 lukien 3,50 prosentilla ja
 - 1.3.2024 lukien 2,00 prosentilla.

VUOSILOMAN VAIHTAMINEN RAHAKSI

- Virasto ja virkamies tai työntekijä voivat sopia lomanmääräytymisvuodelta ansaitun vuosiloman vaihtamisesta rahaksi. Summan suuruus määräytyy vuosilomakorvausta koskevan valtion vuosilomista tehdyn virka- ja työehtosopimuksen 23 §:n mukaisesti. Sopia voidaan 5 vuosilomapäivän vaihtamisesta 25 vuosilomapäivää ylittävästä vuosilomakertymästä kultakin lomanmääräytymisvuodelta erikseen.
- Sopimus tehdään kirjallisesti ja korvaus maksetaan viimeistään sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kalenterikuukauden tavanomaisena palkanmaksupäivänä.
- Vaihtaminen on mahdollista 1.4.2021 – 31.3.2022 lomanmääräytymisvuodelta ansaituista vuosilomista alkaen.

VALTION YLEINEN VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS

Perhevapaan palkallisuus

- Virkamiehelle maksetaan 6 §, 7 § ja 12 §:n ja työntekijälle 6 § ja 16 §:n mukainen palkkaus sairausvakuutuslain 9 luvun 2 §:n mukaisen raskausrahakauden alusta lukien yhdenjaksoisesti enintään 40 arkipäivältä.
- Virkamiehelle ja työntekijälle maksetaan sairausvakuutuslain 9 luvun 5 §:n 1-3 momentin mukaisen vanhempainrahakauden alusta lukien enintään 32 arkipäivän ajalta palkkaus edellä 1 momentissa mainittujen perusteiden mukaisesti.

TILAPÄINEN HOITOVAPAA

- Virkamiehellä ja työntekijällä on oikeus saada alle 12-vuotiaan tai vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan alle 12-vuotiaan tai vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen sairastuessa äkillisesti lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaata enintään neljä työpäivää kerrallaan.
- Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa. Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut saavat olla tilapäisellä hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti.

TYÖNANTAJAN YLEISET OIKEUDET

- Työnantajalla on oikeus ottaa ja erottaa työntekijä sekä johtaa ja valvoa työntekoa.

VALTION VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS TYÖAJOISTA

1 § Soveltamisala ja työaikamuodot

- a) virastotyössä
- *Soveltamisohje*:-----
- Virastotyötä työaikamuotona koskevia sopimusmääräyksiä sovelletaan niihin virastoihin, joiden toimintaan soveltuu valtion palvelujen saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annettu laki (728/2021) ja sen nojalla annettu asetus valtion viranomaisten vähimmäisaukioloajoista (1203/2022).
- Virastotyöaika työaikamuotona voidaan soveltaa myös muissa virastoissa, joiden toiminta, tehtävät ja tuottamat palvelut vastaavat sitä, mitä edellä mainitussa lainsäädännössä on säädetty.
- Virastotyötä tekeviä eivät kuitenkaan ole esimerkiksi tuomioistuinten tuomarit ja esittelijät, kärjäviskaalit ja -notaarit, haastemiehet sekä syyttäjät, julkiset oikeusavustajat, ulosottomiehet ja ulkomaanedustuksen virkamiehet, eivätkä muut henkilöstöryhmät, jotka ovat työaikasääntelyn ulkopuolella tai jotka työnantajan määräyksestä noudattavat edellä sanotusta poikkeavaa työaika.

6 A § ERÄÄT JOUSTAVAT TYÖAIKAJÄRJESTELYT

- *Soveltamisohje:*
- Edellä **6 a §:n b-kohdassa tarkoitettussa yksilöllisessä työajassa** työnantaja ei seuraa eikä valvo työhön käytettävän ajan järjestelyjä ja asianomainen huolehtii itse työajan tasaamisesta, joten perusteita lisä- ja ylityön syntymiselle tai korvaamiselle ei ole.
- Mikäli asianomaisen työtehtävien määrä esimiehen määräyksestä kuitenkin muuttuu siten, että niiden todetaan edellyttävän säännöllisen työajan ylityksiä, tulee yksilöllisen työajan järjestely päättää tai väliaikaisesti keskeyttää.
- Yksilöllisessä työajassa lähtökohtana on, että työskentelypäiviksi sovitaan arkipäivät maanantaista perjantaihin, mikä varmistaa viikkolevon sijoittumisen ja toteutumisen sopimuksen 12 §:ssä mainitulla tavalla.
- Vaihtoehtoisesti on sovittava viikkolevon sijoittamisesta esimerkiksi aina sunnuntaille. Jos työskentelypäiviä ei ole rajoitettu tai viikkolevon ajankohdasta sovittu, työnantajan on seurattava viikkolevon toteutumista virkamiehen tai työntekijän pitämästä työaikakirjanpidosta.

17 § LISÄ- JA YLITYÖKORVAUSTEN MÄÄRÄYTYMINEN KESKEYTYNEESSÄ TYÖJAKSOSSA TAI -VIIKOLLA

- Mikäli 1 momentissa mainittu keskeytys johtuu virkamiehen sairaudesta ja se ei ole ollut tiedossa ennen työjakson alkua (yllättävä keskeytys) tai valtion yleisen virka ja työehtosopimuksen 29 §:n mukaisesta tilapäisestä hoitovapaasta, ei lisä- ja ylityökorvausta laskettaessa sovelleta suhteellisten työtuntinormien taulukoita tämän kolmen viikon jakson ajalta.
- Keskeytyksen ajalta otetaan tällöin huomioon lisä- ja ylityökorvausta laskettaessa työssäoloajan veroiseksi ajaksi vahvistetun työvuoroluettelon mukainen aika.

17 § LISÄ- JA YLITYÖKORVAUSTEN MÄÄRÄYTYMINEN KESKEYTYNEESSÄ TYÖJAKSOSSA TAI -VIIKOLLA

- *Soveltamisohje:*
- Virkamiehen sairaudesta johtuvalla yllättävällä keskeytyksellä tarkoitetaan tilannetta, jossa virkamies äkillisen ja ennalta arvaamattoman sairauden, tapaturman tai työtapaturman vuoksi yllättäen sairastuu työjakson aikana.
- Yllättävän keskeytyksen tapahtuessa työjakson viimeisenä työpäivänä ja työvuoroluetteloon tälle päivälle merkityn työvuoron jatkuessa keskeytyksettä seuraavan jakson ensimmäiselle kalenteripäivälle, otetaan huomioon lisä- ja ylityökorvausta laskettaessa tällöin koko työvuoron aika sen suunniteltuun päättymiseen saakka.

22 § LAUANTAITYÖKORVAUS

- Lauantaityökorvausta ei makseta ajalta, jolta maksetaan sunnuntaityö- tai aattopäivänkorvausta.
- Virasto- ja viikkotyössä lauantaityökorvausta ei makseta sanotuille ajoille sijoittuvilta lisä- tai ylityön tunneilta.

25 § KORVAUS HÄLYTYSLUONTEISESTA TYÖSTÄ VIIKKO- JA JAKSOTYÖSSÄ SEKÄ SEN SOPIMINEN VIRASTOTYÖHÖN

- Virkamiehelle maksetaan korvauksena hälytysluonteiseen työhön kutsumisesta ja saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä viikko- ja jaksotyössä 70 euron määräinen hälytysraha.

VALTION VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS VUOSILOMISTA

5 § Virassa- ja työssäolopäivien veroiset päivät

- 3) Kuntoutuksen takia siltä osin kuin sen ajalta on maksettu palkkaa. Mikäli virkamiehelle tai työntekijälle on maksettu kuntoutusrahaa uudelleen kouluttautumisen johdosta, tällöin työssäolon veroiseksi ajaksi luetaan enintään 75 työpäivää yhdenjaksoista kuntoutusjaksoa kohden.
- Virkamiehen tai työntekijän on kuntoutuksen jälkeen välittömästi palattava valtion palvelukseen.

10 § VUOSILOMAN ANTAMISTA KOSKEVASTA MENETTELYSTÄ VIRASTOSSA

- Virkamiehen vuosiloma voidaan viraston päätöksellä siirtää ja keskeyttää, mikäli siirtäminen tai keskeyttäminen on julkisen vallan käyttöön liittyvistä painavista syistä tarpeen taikka välttämätöntä julkisyhteisön laissa säädettyjen terveyteen tai turvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.
- Vuosiloman keskeyttämisestä tai siirtämisestä on ilmoitettava viimeistään **3 päivää** ennen vuosiloman keskeyttämistä tai loman alkamista.

17 § KUUKAUSIPALKKAISTEN VUOSILOMA-PALKKA

- Mikäli virkamiehen tai työntekijän vuosilomapalkka määräytyy 2 momentin mukaan ja hän pitää vuosilomaa kalenteriviikolla, jolla on arkipäiväksi osuva kirkollinen juhlapäivä, jouluaatto, juhannusaatto, itsenäisyyspäivä tai vapunpäivä, maksetaan hänelle lisäksi vuosilomapalkan täydennyksenä näiltä päiviltä hänen tavanomainen loman pitoajankohdan kuukausipalkan mukaan määräytyvä kalenteripäivän palkka.
- *Soveltamisohje:* Päiväpalkka maksetaan vain niissä tilanteissa, joissa virkamies on anonut ja pitää vuosilomaa täyden kalenteriviikon maanantaista sunnuntaihin. Vuosilomapalkan täydennys voidaan maksaa viimeistään vuosiloman pitoajankohtaa seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä.

VALTION VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS MATKAKUSTANNUSTEN KORVAAMISESTA

19 § Virkamiesten matkapäiväkorvaus

- Mikäli virkamies on määrätty matkustamaan ulkomaille arkipäivänä tai työvuoroluettelon mukaisena työpäivänä siten, että yksinomaan matkustamiseen käytetystä ajasta vähintään kolme tuntia sijoittuu kyseisen vuorokauden säännöllisen työajan ulkopuolelle, maksetaan hänelle 55 euron suuruinen matkapäiväkorvaus.